

1394

Besti Laste-Room.

Hea lastele pühjade kingitusseks.
 Esimenne and.
 Tartus 1865.

H. Laakmanni jures trükkitud ja müüa.

Von der Censur gestattet.

Dorpat, den 18. Nov. 1864.

(Nr. 160.)

1344

Bilder von C. Schultz in Dorpat.

Text von J. W. Janusew.

Issa tulleb linnast. *)

„Gesti Postimees“, se tahhaks
Nõmo teha keifile,
Agga tuppä temma lähhäks,
Wannadele, lastele
Maggust jutto westima,
Illust pilti näitama.

Siin ta tulleb tänna linnast,
Illus pildiramat kä;
Papsed jookswad iggast nurgast,
Sedda immet watama.
Jütsi, Matsi, Kaieke
Hüüdwad: „Anna minnule!“

Mütsita ja palja jallo —
Se on Jütsi, Matsi wiis;
Murreta on nende ello,

*) Esikõnne leiab Ingoja ramato kõppe-
tusjes, ja üht ja teist sellestusjeko.

Kie ümber, toidus ees.
Emma hoiab Kaiekest
Pengi peal ni ellakest.

Woffi soja ahjo otsel,
Käkki wibbo lae al,
Katefismus, Abits laudil,
Tunni-kel ka seina peal;
Siin on löbbus ellada,
Issat koeo odata.

Niiid ta tulli. Lapsed röömsad,
Emmake nisammoti:
„Issa, mis sa kuulsid, näggid?
„Istu mahha, kõnnele!
„Kustund pipo süta ka
„Pirutunglast põllema!“

Minna ollen kangel käinud
Väbbi mitmed linnad, maad,
Agga ollen ikka näinud:
Head lapsed õppiwad
Subba norelt luggema,
Tarkust kalliks piddama.

Kunmal innime' on pimme,
Kes ei tea, mis ta teeb,
Rangeb ta, siis polle inme:
Kes ei nä, se krawi lääb.
Mõistus kaswab õppides,
Kehha toito prüfides.

Armastage isfa, emma,
Piddage neid auu sees,
Nemmad peawad murretsfema,
Mis teil tarwis ellades.
Nemmad armastawad teid,
Teie rõmustage neid.

Kes nüüd mulle töotawad
Usfinaste õppida,
Wannemaid ka armastawad,
Neid ma tahhan rõmusta:
Sähke, pildirammat siin,
Mis ma teie rõmuks tõin!

Sälwies.

Sewwade, kui jõed jooksivad,
Metsjad lehte aevavad ;
Sewwade, kui lilled õitsivad,
Linnud pesja teggavad ;
Kui jo karjad väljas käivad,
Lapsed wainul huikawad :
Siis on kündjad väljal kündmas,
Külwimehhed külwamas.

Nenda taewa taat on lonud
Ja leik targast walmistand :
Mulla tööd meil tehha annud,
Leiba mulla sisse pann'd.
Külwita ei olle leikust,
Slna tõta nälg on kä.
Mullast on meid Summal lonud,
Mullast toito annab ka.

Külwimees, kes semet wiskab,
Lotusses ta sedda teeb,
Et ka pärrast rohkest leikab,
Rõõmsast puhvast leiba sööb.
Külwimees wõib julgest lota,
Summal on jo lubbanud
Nende külwi õnnistada,
Kes on tedda pallunud.

On ta semet põldo pannud,
Rõmoga siis koeo lääb;
Ta on Issa holeks annud,
Tehko nüüd, mis temma teeb.
Summal lasseb päikest paista,
Annab wihma põllule,
Pea wõttab orras tõusta
Ning saab walmis wiljale.

On siis põllud walgeks läinud,
Sirbid hiilg'wad wälja peal,
Külwimees on leikust näinud,
Nüüd on rõmus temma meel.

Seme, mis ta mulda pannud,
Se ep olle jenna jään'd,
Waid on mitto semet kannud,
Piskust sureks hulgaks saand.

On siis isja weskil käinud,
Emma lastel' pulli teind;
On kõht täis, meel rõõmsaks sanud,
Nälg ja pudus ärra läind, —
Noh, siis lapsed tänno andke
Summalale selle eest,
Ja kui leiba söte, teadke:
Se on tulnud külwi tööst.

Lapsed, nenda annab Summal
Leiba omma lastele;
Andko siis, kes polle rummal,
Nohkeste ka waestele.
Meie kätte nende jaggo
Antaff' wälhajaggada;
Eks se polleiks pahha teggo,
Waeste omma piddada? —

Pulõhtaja.

Jürri tulli müritööst,
Tahtis lõunat süa,
Leidis külma roga eest,
Ühwardas naist lüa.

„Minna pean waewama

„Ennast ööd ja päwa ;

„Siiski soja leent ei ja

„Lõuna laual maitsta !“

Kenda Jürri kurjustas
Omma Marri peale,
Marri wasto hurjutas,
Lulletas tal' mele :

„Sögge, mis ja tõrreled ?

„Kuida ma sul ledan ?

„Puud on ritas jämmedad,

„Kuida ma neid lõbbuan ?

„Naesterahwas ollen ma,
„Pealegi jo wanna,
„Kassepakka lõhkuda
„Minno jõud ei kanna.
„Teie mehhed ollete
„Ikka surelised,
„Mi kui koeo tullete,
„Wärrisego naesed!

„Mis sa tööst mull' koeo töid?
„Tühhi kõht, muud ühti!
„Wotta firmes, lõhho puid!
„Mis sul ennam wahti'?"
Sürri kõrwad lonti jäid,
Marri jälle õigus.
Naesed ikka wõimust said,
Budub meestel julgus.

Sürri õhkas, lõhkus puid,
Marri kandis kõti,
Aega möda sõbraks said
Jälle pärrast söki.

„Kulla Marri“, ütles mees,
„Ärra olle kurri,
„Sinnust andeks palludes
„Ollen ma so Siirri.“

„Mis ma teen? Koh olgo peal!“
Nenda kostis Marri,
„Aga kule, mis ma weel
„Eulle ütlen, Siirri:
„Laupääw, kui sa palka saad,
„Olgo rahha koddo!
„Kui weel üksford kõrtso lääd,
„Tulleb rahhesaddo!“

Sedda lubbas Siirri küil;
Kuda sõnna piddas,
Polle teada antud mull'.
Wist ta wilto weddas.
Marrile puid lõhkuma
Olli ta küil walwas,
Aga kõrtso wihkama,
Mitte nenda holas.

Isa ja poeg lõuna laual.

Poeg: Kulla issa, päike lõunas,
Mõllal tulleb sõmaaeg,
Karrri ammo metsast väljas,
Leival nissosaia mait.
Kõht mul tühhi wilto ka,
Issa, mil saan süa ma?

Mõisa lof on ammo lõdud,
Leomehbed puhkamas.
Nende lõuna kord on sõdud,
Meie alles otamas.
Kulla issa, pallun ma,
Anna mulle süa ka!

Oh mo kõht on wägga helle,
Silmadega sööfsin ma!
Issa, anna leiba mulle,
Muido hakkam nõrkema.
Minus poeg sul ollen ma
Ja mind lassed nälgeda.

Ollen kõhho täide sõnud,
Siis lään tõle rõmoga ;
Sest kui ihho toito sanud,
On töö kerge teha ka.
Issa, kas nüüd lähhame
Warsti jubba lõunale ?

Issa: Tassa, poeg, sa kaebad palju,
Kaebdussest ei sa kõht täis.
Kispendada hästi waljo,
Se on albi poiste wiis.
Kannata, siis tulleb sull'
Lauale toit, ni kui mull'.

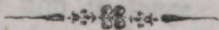
Et sa ammo peale aead —
Lähhame siis lõunale.
Agga enne, nago tead,
Walmista end palwele.
Ärra pallumatta sõ,
Muido sõök on pattotö.

Kassikesel' laua alla
Antak' ilma palweta ;
Innimestel se ei kõlba :
Nemmad sõwad palwega.
Kes ei tahha palluda,
Seisko ilma sõmatta.

Et noor olled, tõuse püsti,
Wannadus wõib istuda ;
Panne ommad käed risti,
Mendasamma teen ka ma.
Ja siis ütle süddamest,
Mitte mokka otsadest :

„Tulle, Jeesus, meile wõeraks,
„Snnista, mis annud sa !
„Omma sõnna hingeroaks
„Leiba andes anna ka !
„Tänno, kitust süddamest
„Anname so armo eest !

Menda, poeg, nüüd lussik kätte,
Täida kõhto rõmoga ;
Olle julge, wõtta ette,
Nüüd on toit sul keelmatta.
Sel, kes enne palwet teeb,
Leib ja roog ka rammuks läüb.

Eultau ja lapsed.

Jütsi, Matsi lähwad sõitma
Dmma weifje wantrega.
Sultan peab ette astma
Nori mehhi weddama.

Sultan nurriseb; ei aita,
Rihma kaela pannakse.
Mats tal näitab wantrest piitfa,
Jüts käib kõrwas — „Eddast!“

Teised koerad kõrwas naerwad:
„Sultan, orri olled sa!
„Hirmus waesed sinno päwad,
„Ets ei mõista hammusta?“

„Muido olled suur ja lange,
„Karwustad meid saggedast,
„Säh, nüüd näme sind kui wangi
„Pekja jawad laste lääst!“

Sultanil küül wägga raske
Sedda naero kannata,
Siiski polle temma ferge
Kurja käsko teggema.

Temma kannatab ja weab
Omma koormat waggusi,
Sest et ammo ärrateab:
Pärrast naerda — maggus se.

Warsti selle järrel tulli
Kellapois ja hellistas,
Sömalõuna käes olli,
Issa koeri willistas.

Niüüd sai Sultan rihmust lahti
Ja läks tuppa lastega,
Rohkeste tal süa anti
Puhhast leiba, lihha ka.

Issa sillitas ta pead,
Poead sure hälega
Kiitsid omma koera, head,
Kes neid wõtnud weddada.

Pärrast lõunat puhkas Sultan,
Lakkus käppa ukse ees.
Senna tulli naabre Palkan,
Kadde wiha süddames.

„Sinnul on ka herra päwad!“
Ütles temma wiuhaga;
„Teised koerad konti söwad,
„Sind numataks“ liuhaga!“

„Kenda ilma asjad käiwad,“
Kostis Sultan rahhulist,
„Laisad ifka nälga näwad,
„Ussinad ei tea sest.“

„Sinna ja keif sinno sõbrad,
„Kuida pilkasite mind!
„Müüd so suus on teised sõnnad,
„Müüd, wend — pilkan minna sind.“

Jännes omma lastega.

Waat, sin puhkab jännes emma
Pikka halja rohho sees ;
Rahhulikkult watab temma
Laste mängo omma ees.
Kuida nad sin hüppawad,
Körwo kikki aeawad.

Haljas, wärste, maggus rohhi
Laste süddant römustab —
Kissa tehha nad ei tohhi,
Muido küt jüst kuulda saab,
Tulleb omma foerdega
Nende rahho rikkuma.

Rahho on suur kallis asst,
Sedda tundwad lomad ka ;
Nemmad kartwad innimesst,
Kes ni hea melega
Nende rahho rikkuwad,
Neile surma sadawad.

Sellepärrast ütleb emma :

„Lapsed, tassja mängige!

„Kuleb küit, siis tulleb temma

„Ja se kurri innime’

„Lappab meid keif armota

„Omna pikka püssiga.“

„Ettevaatmist keifil tarwis,

„Keige ennam jännestel,

„Polle meitel, loma waestel

„Sõvariisto ennestel.

„Igga laps, kui ta meid nääb,

„Meile wägga hirmo teeb.“

„Ergud kõrwad, wirgud jallad,

„Holas ettevaatminne,

„Selle läbbi üksi jäwad —

„Ehk küil koer ja innime’

„Lahkawad meid surmata —

„Siiski mõnned ellama.“

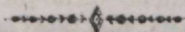
Kuulge, lapsed, kuidas kaebab

Jannes omma laste ees ;

Allati hirm tedda waewab,
Rahho polle süddames.
Ja ehk ta küll weel ei tea,
Paistab kaugelt kütiti pea. *)

Argpüksid, kui jedda näggid,
Raddusid keik nago tuul,
Tuhhat nelja metsa läksid —
Laps, kas hea meel on sul?
Püüsfimees küll süllitas,
Mis se ennam arwitas?

Waatge, pabbem pool pildinurkas paistab
kütiti pea kaugelt ülle rohho.

Bella ja Miitsa.

Polla, mis sa augud seal
Nenda kaua kassi peal?
On ta sind ehk künistand,
Et sa nenda kurjaks saand?

„Mitsat lõhki kiskuks ma!“
Kostab Polla wihhaga,
„Tedda ning ta suggo ka
„Ei wõi minna sallida.“

„Iffa on neil libbe feel,
„Sallawihha, kurri meel;
„Kedda kaks eest sillitab,
„Sedda takka künistab.“

„Silma ees neil allandus,
„Taggaselja kawwalus;
„Warjulhoitud kiiündega
„Püüdwad nemmad kiskuda.“

„Selle salla melega
„Petwad innimesfi ka:
„Miitsal toas paldja al,
„Minna maggan lumme peal.“

„Kotti peab püüdma ta;
„Agga rõsa pimaga
„Tedda toas toidetakf',
„Sülles kantakf', ellitakf'.“

Polla, Miitsat wihtad sa,
Isse polle parrem ka.
Ollad sinna ausam mees,
Jätta tedda rahhul siis.

Mis sa näitad sellega,
Et siin kaua käksud sa?
Mis muud, kui et kadde meel
Sinno sees on kasji peal.

Mis sa Miitsast pahha nääd,
Miks sa sedda isse teed?
Polla, se on rummal wiis,
Menda ei te õige mees.

Miitsa istub oksa peal,
Ja sa kääjud, rakjud al;
Sinna tülli hakkasid,
Tedda pakko aeasid.

Polla, võtta tarka nõu:
Kiid teeb häbbi, mitte au.
Jätta kassi rahhule,
Egga ta sull' kurja te.

Polla tundis: „Tõssi küü,
Mis ma tühjast tüllist saan?
Jägo Miitsa oksa peal,
Parrem ausast karja lään.“

Scullo.

Muddi Hans, w'a kentsal mees,
Ellas linno priusfes.
Dmma kofhta, tubba taal
Polnud kuskil meie maal,
Kubho ial õhtuks sai,
Senna jonelt õfeks jäi.

Tebda leiti küllades,
Tebda nähti liinades;
Kubho Muddi Hans ei läind,
Seal ep olnud fegi käind.
Kaua ühhe kofhya peal
Temma mees ei seisnud teal.

Suggo selts ja põllud maad,
Honed, maead, ellajad,
Kahha, rikkus, warrandus
Ja mu ellotarwitus, —
Hanso asfi polnud se;
Ta ei püüdnud middagi.

Löta küül ei wöinud ta
Päwast päwa ellada;
Agga warra korjada
Olli temmal tundmatta.
Nuddi Hans, kus konna sai,
Seddamaid ka konna söi.

Olli koppik tenitud,
Se sai warsti raisatud;
Maha taskus weddada
Hans ei wöinud sallida.
„Lõhhub tasko, waewab meest,
„Annan parrem wina eest.“

Länna Nuddi Hans on mees,
Pimatoop ja leib tal ees.
Mugga käes, ja heringas
Näppo wahhel rippumas.
Siiski on ka wina klaas
Leiva kõrwas istumas!

„Kinna rohhuks!“ iitleb ta,
„Omme tipso wöttan ma.“

„Se mo kehha kinnitab,
„Luud ja kondid pehmeks teeb.
„Mis ma muud siit ilmast saan,
„Kus ni palju waewa nään.“

Lapsed, mis te' arwate,
Rägib Hans siin viete?
On ka temma auus mees
Dmma suggu rahwa seas? —
Ei! Kes jodif hulluja,
Sedda teg' ei auusta.

Noh, mo lapsed, õppige
Morest põlwest viete
Tõga leiba tenima,
Wina, laiskust wihkama.
Se kes ausaste tööd teeb,
Ausa mehhe leiba sööb.

H i r w.

Hirwed, ehk ka pödra seltsi,
Meie maal ei olla nad;
Armastawad soja metsi,
Sealt neid küttid leiawad.
Hirwedel on jalgas sõrrad,
Arralised sarwed peas;
Kõeri kartma wägga arrad,
Mälletsewad nago weis.

Süski, hirwe-lehm ei kanna
Sarweotsa ommas peas.
Emma-hirwed, noor ning wanna,
Käiwad nuddilt teiste seas.
Issa-hirwed igga aasta
Sarwed mahha wiskawad,
Sawad ued wanna wasta,
Tuggewamad, suremad.

Keowade toob emma poea,
Kenna hirwe-wasikas
Soofseb emma järrel pea,
Näggus wille, kepsakas.
Wöttab Keinowadder kätte
Sedda loma kossida,
Siis ei lasse emma mitte
Omna kallist warrasta.

Saksjamaal, kus hirwed paljo
Metfi möda ellawad,
Lewad põllomeestel kahjo,
Nende wilja raiskawad.
Hirmutada tohtis enne,
Ngga mitte hukkata
Saksja hirwe innimenne,
Muido kimpõ langes ta.

Nenda piddid warra, hilja
Tallorahwas walwama,
Muido raiskas nende wilja
Saksja hirw, ja asjata
Olli neil, kui kaebdust tõstsid:

Õigus olli leidmatta;
Kohtomõistjad ifka kohtsid:
„Miks ja neid ei hirmuta?“

Nüüd on asjad teiseks läinud
Saksamaal, ja õigust sai
Se, kes õigust nõudmas käinud,
Süüdlane süüdlaseks jäi. —
Hirwed ellawad weel ifka
Saksa hoitud metsades,
Agga wiljal polle wigga,
Sest nüüd seisab seadus ees.

On nüüd suurde meestel wõerad
Saksamaal, siis tewad nad
Hirwejahti. Küttid, koerad
Metsa kofkologguwad.
Koerad auf'wad, piisid pauk'wad,
Hirwed jookswad hirmoga;
Mitto nendest surma sawad,
Mitto peaswad elloga.

Р у в е д а я д.

Kui jo ilmad willuks läinud,
 Süggisefed päwad kae,
 Metsad, wäljad koldseks jänud,
 Linno healt ei kuuldage;
 Kui jo lummi pilwist langeb,
 Hiilgaw kätte wette peal, —
 Siis keif armastawad ahjo,
 Kel ep olle, sel on kahjo.

Mis teeb meie ahjud sojaks
 Ja toob surwe tarresse?
 Kes on meile troosti tojaks,
 Kui ilm läinud külmale?
 Kubho lähme, kui jo tõuswad
 Lumme hanged õue peal? —
 Siis keif nõudwad ahjo puud,
 Ahjo puud, need towad suid.

Waat, siin murretsewad poisid
Talwel soja toa eest.
Esmalt puid nad walmis rai'sid,
Ja nüüd towad ritadest.
Mi kui ihho toito nõuab,
Nõuab talwel abhi puid;
Kes ei tahha külmeta,
Rütgo ahjo holega.

Agga lapsed, pange tähhel,
Waatge ette tullega!
Oh kui mitme waese mehhel
Sündis kahjo korraga.
Mitto on kes talwe aeal
Peawarjust ilma jäänd!
Enne tulli holetus,
Pärrast raske õnnetus.

Agga se, kes isse hoiab,
Sedda hoiab Summal ka,
Ja mis temma meitelt wõttab,
Sedda jälle annab ta.
Tulli meile kasso sadab,

Agga tihti kahjo ka,
Tullega, kes laisaks jääb,
Pea tullist wallo nääb.

Sojas toas, armad lapsed,
On teil löbbus ellada,
Õppides ka olge kermed
Tarwist aega prufima.
Tulleb kermwade ja kutsub
Karja teid ja lambrule, —
Waatge siis, mis kostate
Õppetaja, kõstrile.

Tulleb õppetaja, küsib,
Mis siis, kui ei mõista sa?
Siis ta sinno pead sassib,
Mõnnikord muud kohta ka.
Sellepärrast olle ussin,
Talwe aeal õppima.
Se, kes hea melega
Õppib, se wõib rõmusta.

Seacemma omnia lastega.

Saggedaste völdast: „sikka!“
 Wannadele, lastele;
 Sögge, mis siis seal wigga?
 Larwis loom ta keifile.
 Perremeeft, kui jõukaks pead,
 Siis on temmal head sead.

Seapekki, worstid, käätid,
 Kui on jõulopühhad kää,
 Wata kuida sedda mekkid,
 Rastad leiba raswasse.
 Üksigi ei põlga teal
 Sealihha kaapsta peal.

On sul sea peale wihha:
 Ärra te, kui sigga teeb!
 Agga maggust sealihha
 Iggamees kui maiust sööb.
 Raswast sõrmi lakkub ta
 Pärast söma kelega.

Agga lapsed, ärge minge
Siggade kääst õppima ;
Nende rojusse eest hoidke,
Puhhast ello ellage.
Söte, jote, waatge siis,
Et teil polleks sea wiis.

Puhtad olgo teie kombed
Üllestõustes, uinudes.
Puhtad käed, silmad, sõrmed
Õppides ja mängides.
Laps, kui selle wasto teed,
Sea ninmi kandma jääd.

Waat, siin istub wanna emmis
Õmma seitsme lapsfega ;
Kaua ollid lautas wangis,
Nüüd siin soja päwaga
Õmma meelt ta lahbutab,
Noremaid ka õppetab :

„Bange tähhel,“ ütleb temma,
„Minno weiksed tuustiad,
„Minna, teie armas emma,
„Sowin järgest teile head :
„Ärge aeda puggege,
„Muido kimpu sattute !

„Eh! kül ninnaš teie wäggi,
„Siiski ninnatarfusseš
„Mõnni pöršas pahha teggi
„Ja sai wallo selle eest.
„Tuustite, siis tehke ni,
„Et teil sest ei tulle sü.

„Tihti talwe nälga näeme,
„Hagganad on meie toit;
„Agga rohkest süa same,
„Kes meist numa peale said,
„Kui meid hästi södetakš,
„Siis ka pea huffatakš.

„Worstiks on keif sead sanud,
„Worstiks same meie ka;
„Ja kui aeg on kätte tulnud,
„Peame siit lahkuma.
„Sead, keif kes ellawad,
„Noa=surma surrewad.“

Đ u g i t s e j a .

Siil Karel olli hea pois
 Ja targa peaga;
 Ta Nurme külla kolis käis,
 Wõis ruttu õppida.

Ta tõusis warra üllesse,
 Läks hilja magama,
 Ja enne weel kui wodisse
 End heitis, pallus ta.

Kui teised poisid rattast löid
 Ja furni waino peal,
 Ja tihti kolist ärra jäid —
 Kar'l olli ikka seal.

Ta õppis sure hõlega
 Ja panni tähbele,
 Sest jubba norelt mõistis ta:
 Laps korjab — mehhele.

Kui Hans ehk Peter aegutas
Ja ümber wahtis teal,
Siis weike Karel kirjutas,
Mis ette anti tal'.

Koolmeister, kui end pahhandas,
Et mitto sandist tein'd,
Siis Kaarli pead sillitas :
Keif temmal hästi läin'd.

Mis isja käskis, teggi ta
Ja emma sõnna ka,
Ja kulis aeawitmata
Neid kohhe römoga.

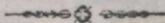
Seft olli Karel armas pois
Ja igga innime',
Kes temma isja maeas käis,
Sel römüks olli se.

Mi kaswis Karel üllesse,
Sai kuuljaks mehheks ka,
Ja omma suggu rahwale
Nõuüks, jubhiks ellas ta.

Waat, nenda lapsed, tehke teif,
Siis armsjad ollete ;
Nüüd on teil külwamisje aeg,
Ja pärrast leikate.

Üht asja Karel nõudis ka :
Kui aega olli tal,
Siis õnge kätte wöttis ta
Ja istus kalda peal.

Mi tedda tänna näete,
Kus noormees õngitseb,
Wiib wärskid kalso emmale,
Kes lõunaks walmis teeb.

Tantso = farro Päts.

(Wanna salmit ueste ülessojendub.)

Wändra metsas Bernomaal las-
 ti wanna karro mahha;
 Pojad jäiwad enmast mahha,
 Wõeti, widi turrule,
 Pero liina kaubale.
 Juhtus karro tantsitaja
 Parrajast seal ollema,
 Ja ta wanna tantsokarro
 Kani ja wanna ollema.
 Ee siis ostis karropoead,
 Sppetas neid istuma,
 Kübbaraga tantsima,
 Mõnda tempo teggema.
 Annetit keik kätte antud,
 Rõngad ninna sõorme pandud,
 Lääsid perremehhega
 Mõda maad siis tantsima;
 Ja et mõistfid tantso lüa,
 Olli perremehhel jüa,
 Kes, kui rängast wõttis wina,
 Waestel' liast teggi pina.
 Olli mees end wäsfitanud,
 Kuhja jure wemitanud,
 Karrud waia külge kõitnud,
 Sellili end mo hhaheitnud, —

Pääw jo olli loja lainud,
 Karrud ollid paljo kainud,
 Küllalte ka tantsiuud
 Ja tantsitajast malgatud;
 Agga ollid sõmatta
 Ja weel alles jootmatta.
 Ütles Päts: „Mis waene
 luggu
 „Eul ja mul, kes karro suggu!
 „Lähme ärra sallamahti!“ —
 „Kuhho peased, wemikenne?
 „Ninna wägga ellakenne!
 „Rõngas sõormest läbbilääb:
 „Kus ta seisab, lasf' ta
 jääb!“ —
 „Ei ma sedda mitte tahha!
 „Sõormed minna kiskun mahha:
 „Koddomaile tahhan jõnda,
 „Omna sugguwõssa nõuda!
 „Mul jo küll mo häddast häbbi,
 „Sõormed minna kiskun läbbi:
 „Koddo lähhan tantsima,
 „Omna kunsti näitama!
 „Seal nad keik mo wasto
 tõtwad,

„Ja mind lahkest wastowõt-
wad :

„Täddid, onnod, lelled, tutwad
„Nõmoga mo wasto rutwad!“

Wändra male jõudis Päts.
Alles olli wanna mets ;
Alles mitmed messipuud,
Kedda norest olli tundnud,
Neile andis ellast juud.
Kus mo täddid? Kus mo tut-
wad? —

Jubba poead kana nutwad,
Nahk jo ammo niilitud,
Nahkurile miitetud.

Kes mull' annab sõnumid,
Kus ma leian ommakšid?
Wannad on keik lõppenud,
Uus põlw tagga sündinud! —

Teised karrud ollid nõudnud
Teada, kes seal koeo jõudnud,
Ja kui kuulšid: se on Päts —
Nõmmisjes keik Wändra mets:
Päts kes wõderal maal on käi-
nud,

Immet kuulnud, immet näinud:
Kuramaal ja Polas olnud,

Päts on jälle koeo tulnud!
Wõmmisjesid emmased :

„Sest wõib sada peiokest,
„Kel Jummal annud tütrekest,
„Egga ta wist asjata
„Ärra kargand passita ;
„Miks ta muido olleks tulnud,
„Kui ta jedda polleks kuulnud:
„Et jün meie metsa nukkas
„Karro tütre polle hukkas?“ —

Hakkasid siis harrima,
Tütrefesi laffuma ;
Sillitasid nende karwo,
Piddasid ka kangelst arwo :
Kuida Pätsi wõrko püida,
Wäimehheks tedda hüida.

Pätšil ollid kallid päwad.
Issad, emmad, täddid näwad:
Päts on wägga priške mees,
Hambad suus ja rammo sees.
Kus siis härga murreti,
Walmis kaera leiети :
Sinna Pätšil palluti,
Parremat tal anneti.

Suhtusid siis piddud seal
Wanna Ottil, mustal karrul,

Olli siis ka Pätski seal
Teiste karrudega warrul;
Kätkis, mis ta ilmas näinud,
Mitmed maad ta läbbikäinud;
Kuida Pola karru sugu,
Kennest wägga peetaks' luggu,
Tark ja weider tantsimas,
Weddo=pulka weddamas,
Kukkerpalli, rattast lömas,
Kükkitelles pohli sömas.

Suud ja silmad lahti peas
Kulis Pätsi iggamees.
Wimaks iggatsefid näha,
Kuida Pola tantsu tehha,
Ballusid siis Pätsikest
Tantsida ka nattukest.

Päts siis tõusis tantsima,
Tantsoluggu jorruma.
Püsti jalgo kehha känas,
Viikmeid immelikult wänas;
Käppe wälja sirutas,
Laiali neid lautas.
Panni ford neid rinde peale,
Kord neid seadis pusa peale.

Hüüdsid keif, kes ollid seal:
„Wata immet ilma peal!“ —
„Päts, kui lõppes tantsimast,
Kummardas neid Pola wiisi;
Sowis head ööd keigile
Ja ruttas koeo rahhule.
Keif, kes õiglamad seal ollid,
Ütlid: „Päts on kallis mees!
Ei ta tahha kidelda,
Ei rummalaid ka põlgada!“

Agga ollid teised seal,
Kes wanna wiisi armastasid,
Targaks ennast arwasid
Ja targemaid ka wiiksid:
Need siis pahhandasid meelt,
Prutisid ka kurja keelt;
Teggid hirmus sure kärra,
Lätsid murdsid Pätsi ärra!

S p p e t u s :

Edda iggal aeal nähtud,
Et sel ikka waewa tehtud,
Kes, kui targem tõega,
Rahwast püüdnud walgusta.

Rebbane ja Part.

Keinowadder :

„Terre, armas pardifenne!
 „Mis ja ennast märjaks teed?
 „Tulle mäle, õefenne,
 „Ma toon rõõmsaid sõnnumed.

„Sinno tädditüttar Päärtso
 „Sai mo onnopseale,
 „Kelle nimme Keino = Britso,
 „Silja aego mehhele.

„Ollen isje pulmas olnud,
 „Maggust liinopradi sõbnd,
 „Punnast wina peale jonud,
 „Teistega end rõmustand.

„Uhted ollid nende pulmad!
 „Paljo tutwaid, sõbro kous.
 „Päärtso ommad tiwahõlmad
 „Britso ümber lautas.

„Laulmas ollid liinoforid,
„Messikäp seal trummi löi,
„Weime kandsid wannamorid,
„Iggaiüks neist ossa sai.

„Beio, prudi ainus murre
„Olli, et sind polnud seal;
„Remmad saatsid mind so jure,
„Sedda kulusutama teal.

„Saatsid sulle pulma roga,
„Kisitango pudro ka,
„Tulle mäle, et ma soga
„Lõbbusalt wõin kõnnelda.

„Metjal on ka ergud kõrwad,
„Ma ei wõi jo karjuda;
„Muido tõhk ja narits kuulwad,
„Ja se wõib neid pahhanda.

„Järwe sinno jure tulla,
„Ei mo terwis kannata,
„Sest wõin sulgo, kõhha sada,
„Enne aego kääwada.

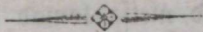
„Mål on, et ma tašša ütlen,
„Maggust jutto šoššista,
„Sešt et vöd ja päwa mötlen,
„Pardife, šind — šoššida.“

Part:

„Tännan wägga, Reinowadder,
„Šea jutto, šönne eešt!
„Sinna mötled: „Part on nödder,
„Kül ta tulleb wee šeešt!“

„Rebbane, še wötgo rebbast,
„Part, še mingo pardile.
„Šind ma tunnen šinno šabbast,
„Minne mešša hundile!

„Šinno kašhejalšjed wennad,
„Pükšikandjad rebbast,
„Kui neid tüttarlapsed, kennad,
„Nškušid, šiš langešid.“

Koer ja siil.

Koer : Dot, oot, sinna oftastaskut,
" Sind ma tahhan karrista !
" Sinna kurri pōesa timmut !
" Tahhad sa mind hirmuta ?
" Teised metsa lomad kartwad
" Mind ; kui tullen, paggewad ;
" Agga sinna, kas sa arwad,
" Et sind oftad warjawad ?

„Sinna kelm, sa julged tulla
„Due aeda lusima!
„Waat, sind pannen jalge alla,
„Müüd sa pead surrema!
„Gaggerifus, lauda ümber,
„Pimmedas sa lusid seal;
„On siin sinno ellokamber?
„Wargile sa tulled teal!

„Minno kääs ö-wahhi ammet —
„Pörane, efs karda sa?
„Ma teen soga wanna immet,
„Lappan sind — kas fuled sa?
„Seal, kus minna ösel walwan,
„Seal ei tohhi hulfuda
„Regi ümber, muido salwan!
„Sedda pead sa näggema!”

Siiil:

„Armas Krants, et ota wäbha,
„Ärra sa ni wihhafeks!
„Minna ei wõi kahjo tehha,
„Mind on lodud waggufeks.
„Warrastada ma ei mõista,
„Mis ma wargussega teen?
„Olle hea mees, lass' mind joosta,
„Siis ma rahhul koeo lään.

„Et ma õsel ümberkõnnin —
„Hädada pärrast sedda teen ;
„Sest kui päwal toito otsin,
„Warsti wangi, surma saan.
„Du mul hädada kääs, siis tõmban
„Dinna kehha kerrasse,
„Pommissen ja turtsun, äggan,
„Eht mind jätafs' rahhule.

„Süggise, kui willud ilmad
„Tullewad, siis auko teen,
„Heidan sisse, pannen silmad
„Kinni, talweks surnuks jään.
„Sunneks et mind nenda lodud,
„Kust ma talwe süa saaks ?
„Polle soja tubba antud,
„Külma kätte näлга jääks.

„Minno toit on hirid, rottid,
„Nattute puwilja ka ;
„Põllomeeste salwed, kottid,
„Jäwad minnust puutmatta.
„Kui nüüd mõnne hire tappan,
„Mis se sulle kahjo teeb ?
„Sest kui wargad finninäppan,
„Wargade hull wähheneb.“

Pöppukõnne eestkõnne asjemel.

Lapsed ae! Tulge sia, ma rägim teile asja!

Eiin Tartus on üks pilditeggia, oh settuke, küil se mõistab illusaid piltisi tehha! Kes sedda ei tahha uskuda, peab 3 kopp. trahwi maksma. Se pilditeggia tulli nüüd iihhel päwal minno jure ja küisfis:

„Kule, Eesti Postimees, kas Eesti laste seas on ka häid lapsi, kellele nende wannemad pühhadeks wõiksid illust wärwitud pildiramatud finkida?“

„Tohho sõgge,“ kostsin minna, „küllalt on! Kui agga wannemad teaksid, kust pildiramatuid wõtta?“

„No hea küil,“ ütles tenma jälle, „ma tahhan sulle tükki 14 pilti tehha, panne sinna mõnni salm jure, lasse trükkida, ja siis ütle wannematele, kui walmis on; agga ärra ja lastele sest enne rägi!“

Waat, nüüd olli luggu lahti! Minna jooksin ruttu laua äre, tõmbasin sulle peusse ja hakkasin salmikuid kribbistama, et ehk jõuluks weel walmis saaks, mis jubba pea ukse ees ollid. Said ruttoga ni head ehk sandid, kui said, egga minnosuggune tulatud nisso käikse seest wõi wäljapuistada. Nüüd jooksin trükkia jure. Agga mis te' arwate, kulla lapsed, tenma ei tahtnud uskuda, et meil ka ni palju häid lapsi on — sest pahhad ei tohhi muidogi selle ramato küilge näppo pista — ja trükkis paljast 1000 tükki! Se aeas mo mõkkad rattuke wingo,

agga mis ma võisin parrata, ta ei teind egga teind rohkem. „Dot, oot,“ mõtlešin minna, „kui ärrapõnuvad, ja mõnni hea laps ilma jääb, — küt siis trüffia peab ka trahwi maksma: igga hea lapsese üks kringel, kui rannatut ei sa.“ Seül ta siis nääb, kui paljo tal ärrakullub! Kes käskis tedda uskmatta olla ja ni kassinast trüffida?“

Agga nüüd, mo head lapsed ja kes heaks tahtwad sada, ärge tehke mulle mitte häbbi! Kui pildiramato ollete sanud, siis andke wannemate käele enne illuste suud ja tännage, pärrast watage piltisi ja luggege, mis jure pandud ja rõmüstage ennast; olge head ja sõnnakuleliffud lapsed, se on illus ja armas Summala ning innimeste melest. Ja kui pärrast pühhi jälle koli lähate, siis õpige nago waenlased, et wannemad ja koolmeistrid teiega võiksid rahhul olla, ja aeage koolmeistri käest nenda tarkust tagga, et tal üsna kitsas kätte tuleb, — siis hakkab keif meie Gesti suggu asji eddasi minnema.

Ja nüüd jäge Summalaga! Kui teine kord jälle kokkofame ja teie head lapsed ollete, noh, kes teab, kas ma tühja käega tullen!

Teie wanna suggulane, kes enne ka nisamma-suggune jõmpjikas olli, kui teie nüüd,

Johann Jannsen.

Cartus, 12. Detsembril 1864.

